

VERENIGING GROENLINKS
UTRECHT

JAARRAPPORT
2008

Postadres Postbus 8008 – 3500 RA Utrecht – **Bezoekadres** Oudegracht 312 – 3511 PK Utrecht
www.groenlinks.nl – **E** – info@groenlinks.nl – **T** 030 2399900 – **F** 030 2300342

INHOUD

RAPPORT	BLZ.
Jaarverslag	
1. Algemeen	2
2. Financiële positie	4
3. Jaarverslag van het bestuur	5
Jaarrekening	9
4 Balans per 31 december 2008	10
5 Staat van baten en lasten over 2008	12
6 Algemene toelichting	13
7 Toelichting op de balans	14
8. Toelichting op de staat van baten en lasten	19

1. ALGEMEEN

De vereniging is opgericht op 11 april 1990 en heeft ten doel:

Het bedrijven van GroenLinkse politiek waarbij in de programma's wordt omschreven wat onder GroenLinkse politiek wordt verstaan.

De vereniging staat ingeschreven bij de kamer van koophandel in de regio Utrecht te Utrecht onder inschrijvingsnummer: 40537112.

In 2008 was het bestuur van de vereniging als volgt samengesteld:

Voorzitter	Nijhof, H.J.
Vice-voorzitter	Bakker, N.M.D.M.
Secretaris	Terpstra, J.
Penningmeester	Haar, J. van der
Bestuurslid	Karreman, H.J.B. (tot 20 september 2008)
Bestuurslid	Oldenhof D. (vanaf 20 september 2008)
Bestuurslid	Hooijdonk, L.H.L. van
Bestuurslid	Diks, L.I.

KERNCIJFERS	<u>31-12-2008</u>	<u>31-12-2007</u>	<u>31-12-2006</u>
Aantal leden *	20.665	22.156	23.284
Gemiddelde bijdrage per lid (incl. kennismakingsleden)	€ 89,37	€ 82,63	€ 76,55
Aantal donateurs **	14.403	6.872	8.389
Gemiddelde bijdrage per donateur	€ 13,71	€ 33,27	€ 49,80
Aantal fte (32 uur per week) Landelijk Bureau ***	27,4	34,2	36,3
Aantal medewerkers Landelijk Bureau	39	42	44
Algemene reserve	€ 872.045	€ 842.733	€ 837.941
Minimaal noodzakelijk eigen vermogen ****	€ 800.000	€ 780.000	€ 818.000

* Het aantal leden blijft licht dalen. Doordat de leden gemiddeld meer contributie hebben betaald, zijn de inkomsten in 2008 licht gestegen van € 1.842.468 naar € 1.857.838.

** In 2008 zijn de bijdragen naar aanleiding van de najaarsronde (dit is een brief aan alle leden en donateurs met het verzoek om extra donaties) geboekt op de rekening van de donateurs. Hierdoor is niet meer na te gaan welke donaties als extra moeten worden aangemerkt en welke als reguliere donaties. Het aantal donateurs lijkt hierdoor gestegen naar 14.403. Dit cijfer is echter niet te vergelijken met het cijfer uit 2007 en 2006. Hierdoor is de gemiddelde bijdrage per donateur evenmin te vergelijken met voorgaande jaren.

*** In 2008 zijn 7 medewerkers, 6,2 fte, overgegaan van het Landelijk Bureau naar het Wetenschappelijk Bureau in verband met de organisatorische ontvlechting van het Wetenschappelijk Bureau. De rechtspositie en de uitvoering van het personeelsbeleid van het Wetenschappelijk Bureau zijn conform het beleid van het Landelijk Bureau.

**** Het minimaal noodzakelijke eigen vermogen bestaat uit de volgende bestanddelen:

Eenderde van de verwachte personeelskosten van het komend jaar:	€ 525.000
Eenderde van de verwachte huisvestingskosten van het komend jaar:	€ 75.000
Een buffer van € 200.000 voor tussentijdse verkiezingen	<u>€ 200.000</u>
Totaal	€ 800.000

2. FINANCIËLE POSITIE

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling

	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Op korte termijn beschikbaar		
Vlottende activa	427.351	371.613
Liquide middelen	<u>2.802.916</u>	<u>2.404.171</u>
	3.230.267	2.775.784
Schulden op korte termijn	<u>667.464</u>	<u>662.203</u>
Werkkapitaal	2.562.803	2.113.581
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	<u>109.563</u>	<u>30.453</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u>2.672.366</u>	<u>2.144.034</u>
De financiering vindt plaats met		
Algemene reserve	872.045	842.733
Bestemmingsreserve	835.393	710.857
Voorziening	<u>964.928</u>	<u>590.444</u>
	<u>2.672.366</u>	<u>2.144.034</u>

Volgens vorenstaande opstelling is het werkkapitaal per 31 december 2008 ten opzichte van 31 december 2007 gestegen met € 449.222, te weten van € 2.113.581 tot € 2.562.803

Deze mutatie is in de staat van herkomst en besteding van middelen gespecificeerd.

<u>Staat van herkomst en bestedingen</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
	€	€
Herkomst van middelen		
Saldo der baten en lasten boekjaar	153.848	295.144
Afschrijvingen	36.426	38.923
Dotatie voorziening	<u>392.284</u>	<u>349.000</u>
Cashflow	<u>582.558</u>	<u>683.067</u>
Besteding der middelen		
Investerings materiële vaste activa	115.536	20.462
Onttrekking aan voorziening	<u>17.800</u>	<u>151.228</u>
	<u>133.336</u>	<u>171.690</u>
Mutatie werkkapitaal	<u>449.222</u>	<u>511.377</u>

3. JAARVERSLAG VAN HET BESTUUR

Inleiding

Het huidige partijbestuur is in maart 2007 door het congres gekozen. Na een inwerkperiode hebben de bestuursleden zich naast de algemene bestuurstaken geconcentreerd op hun portefeuilles. Op het terrein van financiën was dit in eerste instantie het benoemen van de doelen voor het eind van de zittingsperiode, november 2009. In prioriteitsvolgorde waren dat:

1. Het verkrijgen van een balansverklaring over de balans per 1 januari 2007;
2. Het verkrijgen van een goedkeurende (RA-)verklaring over 2007;
3. Het ontwikkelen van een professioneel begrotingsstelsel voor 2008 en 2009;
4. Het ontwikkelen van een transparante kwartaalrapportage gerelateerd aan de begroting en geschikt als managementinstrument voor de organisatie;
5. De opbouw van een financieel verantwoordingsstelsel gebaseerd op budgethouders die verantwoording afleggen aan de verantwoordelijke bureaudirecteur;
6. Kwartaalsgewijze (management)rapportage van de directie naar het partijbestuur;
7. Transparante rapportage van begroten, bewaken en verslagleggen naar de organen en leden van de vereniging

De doelen 1 en 2 werden in en over 2007 zonder meer gehaald. De eerste stagnatie trad op bij doel 3, het ontwikkelen van een professioneel begrotingsstelsel 2008 en 2009. Bij het opstellen van de begroting 2008 en 2009 werden weliswaar een aantal stappen voorwaarts gezet, maar de gewenste transparantie zal pas in de begrotingsprocedure 2010 volledig gerealiseerd worden. Aansluitend aan dit proces zag in 2009 wel de eerste kwartaal (management)rapportage het licht, met daarin geïntegreerd de financiële kwartaalrapportage. Deze rapportage vormt het fundament voor de doelen 5 t/m 7. Het mag dan ook zonder meer aangenomen worden dat deze laatste drie doelen ook eind 2009 gerealiseerd zijn. Het spreekt daarbij voor zich dat bij de uitwerking van doel 7 de financiële commissie van de Partijraad en de kascontrolecommissie betrokken worden.

Al met al zullen dus de doelen over de bestuurstermijn van 3 jaren worden gehaald. Zoals gezegd, voltrok het proces zich wat trager dan verwacht. Hieraan ligt ten grondslag het feit dat het realiseren van een aantal van de doelen niet mogelijk zou zijn zonder een cultuurverandering in de organisatie. Dergelijke processen vragen tijd. Ook hier zal uiteindelijk blijken dat het Rijnlandse model (het poldermodel) duurzamer is dan het Neo-liberalistische model.

Begroting 2008

Op 9 november 2007 werd de begroting 2008 – het jaar waarover nu verslag wordt uitgebracht - goedgekeurd door de Partijraad. Deze was daartoe gemandateerd door het congres. Bij de presentatie is expliciet gewag gemaakt van het feit dat de basis van de begroting gevormd wordt door het meerjarenbeleidplan van het bestuur zoals dat in afstemming met de Partijraad is ontwikkeld. Geënt op dit meerjarenbeleidplan werd het werkplan 2008 opgesteld en op basis daarvan is dan de begroting 2008 ontworpen. In die zin is de begroting een cijfermatige uitdrukking van het beleid. De begroting maakt duidelijk dat er enerzijds een pakket aan reguliere verenigingsstukken is, dat door het partijbureau wordt uitgevoerd en anderzijds geeft de begroting uitdrukking aan een viertal specifieke projecten, zijnde:

- a) Het Toekomstproject;
- b) Politiek personeelbeleid;
- c) Versterking van de campagneorganisatie;
- d) Vermarkting van GroenLinks als een sterk merk.

Bij de presentatie van de begroting voor de (financiële commissie van de) Partijraad werd eveneens naar voren gebracht dat:

- Er over 2008 minder inkomsten werden verwacht in verband met het achterblijven van de donateurwerving;
- Er in 2008 een plan zou worden voorbereid om tot gerichte donateurwerving te komen. Dit plan zou medio 2009 worden geïmplementeerd;
- Er meer geld beschikbaar zou komen voor het afdelingsfonds, bestemd voor deelname aan trainingsprogramma's;
- De dotatie aan de verkiezingsvoorziening verlaagd zou worden ten behoeve van een structureel extra budget voor Public Relations (de zogenaamde permanente campagne). Deze verlaging zou van een ratio

worden voorzien die, nadat ervaring was opgedaan, eind 2009 bij de begroting voor 2010 zou worden geëxpliciteerd.

Het feitelijke verloop over 2008

Het jaar 2008 is uiteindelijk afgesloten met een positief resultaat van € 153.848,=. Dit resultaat is op hoofdlijnen te verklaren door:

Meeropbrengsten:		
- contributies	€ 43.000	
- afdrachten	€ 81.000	
- giften	€ 10.000	
- subsidies BZK	€ 42.000	
- subsidies IMD	€ 20.000	
- opbrengst magazine	€ 3.000	
- trainingen, cursussen	€ 14.000	
- rentebaten	€ 64.000	
- overige baten	<u>€ 52.000</u>	
Totaal meeropbrengsten		€ 329.000
Minus: meerkosten		<u>€ 195.000 -</u>
subtotaal		€ 134.000
Plus: begroot exploitatie resultaat		<u>€ 19.000 +</u>
Totaal resultaat:		€ 153.000

Zou het zo zijn geweest dat het resultaat niet vooral in de extra opbrengsten zou liggen, dan was hier een kritische opmerking op zijn plaats geweest. Immers, het niet realiseren van geplande uitgaven is niet altijd een te waarden zuinig beleid, het kan ook een uitdrukking van gebrek aan actie zijn. In ons geval wordt het positieve resultaat echter gerealiseerd door meeropbrengsten, ondanks een overschrijding van de begroting met € 195.000. Daarmee drukt zich uit dat de geplande activiteiten daadwerkelijk plaatsvonden.

Kijken we naar de details van de cijfers als uitdrukking van gewenst beleid, dan valt het volgende op:

- Toekomstproject: aan het toekomstproject, dat in 2008 werd afgerond tijdens het najaarscongres in Tilburg, werd € 81.000 uitgegeven. Uit het resultaat van 2007 was hiervoor een bedrag van € 66.000 gereserveerd. Het project overschreed de begroting met € 15.000. Het resultaat mag er evenwel zijn. Met de opnieuw geformuleerde beginselen en prioriteiten is GroenLinks klaar om mee te regeren, zo werd tijdens het najaarscongres geconcludeerd.
- Politiek personeelbeleid: uit het resultaat van 2007 werd hiervoor een bedrag van € 100.000 gereserveerd. In 2008 werd hiervoor nog geen geld uitgegeven. Wel werden er plannen gemaakt, die in 2009 worden uitgevoerd. Daarmee zal het politiek personeelbeleid een grote professionaliseringstap zetten. Het is duidelijk geworden dat dit werk vanaf 2010 in de reguliere begroting moet worden ondergebracht. Het politiek personeelsbeleid vormt de ruggengraat van de partijorganisatie, waarmee we qua bestuurders en vertegenwoordigers steeds meer kwaliteit kunnen bieden en daarmee het imago van een betrouwbare organisatie zullen verwerven.
- Versterking van de campagneorganisatie: aan de permanente campagne, ons reguliere PR-beleid, is in 2008 € 83.000 uitgegeven terwijl er € 100.000 beschikbaar was. Het werd in 2008 duidelijk dat het nog niet zo eenvoudig is om GroenLinks voortdurend als groene partij zichtbaar te maken. Cool Climate, enthousiast opgestart, stierf een langzame dood. De duw die dit project aan de volksvertegenwoordiging en de regering zou moeten geven liet op zich wachten. Dat dit niet helemaal aan de partijorganisatie te wijten valt mag duidelijk zijn. Immers, 2008 was het jaar waarin door de kredietcrisis het bewijs werd geleverd dat een neo-liberale marktopvatting niet duurzaam is. Dit trok veel aandacht weg van de milieu- en armoedevraagstukken, die in feite van even grote omvang zijn als de financiële crisis;
- De vermarkting van GroenLinks als sterk merk: voor dit project hadden we € 100.000 voorzien, feitelijk werd € 107.000 uitgegeven. Met de presentatie van het beeldmerk, de vertaling in de huisstijl en met name de invulling van het merk hebben we in 2008 een grote stap voorwaarts gezet. De komende jaren kunnen zich nu kenmerken door het beeld steeds weer te koppelen aan een kleine serie van inhoudelijke oneliners, waardoor GroenLinks steeds meer een begrip en steeds minder alleen maar een partij kan gaan worden.

Bestemming resultaat / onttrekking en toevoegingen aan bestemmingsreserves

Statutair is bepaald dat het bestuur van onze vereniging het resultaat over een jaar een bestemming geeft. Daarnaast worden bepaalde kosten die ten laste van een bestemmingsreserve komen aan het eind van het jaar aan deze bestemming onttrokken omdat ze in dat jaar feitelijk zijn uitgegeven.

Over het jaar 2008 heeft het bestuur binnen dit kader besloten de volgende mutaties door te voeren:

Toevoeging	aan de verkiezingsreserve PCI	€ 2.012	+
Toevoeging	aan de Sociale reserve	€ 73.000	+
Onttrekking	aan de reserve Toekomstproject	€ 66.085	-
Toevoeging	aan de Afdelingsreserve*	€ 68.393	+
Onttrekking	aan de reserve Merken strategie	€ 100.000	-
Toevoeging	aan de reserve Politiek personeelsbeleid**	€ 125.000	+
Toevoeging	aan de reserve Vervanging bij ziekte***	€ 15.000	+
Toevoeging	aan de reserve Congres****	€ 52.500	+
Toevoeging	aan de reserve Zichtbaarheid GroenLinks*****	€ 40.000	+
Onttrekking	aan de reserve Permanente campagne	€ 85.284	-
Toevoeging	aan de Algemene reserve	€ 29.312	+
Totaal resultaat 2008		€ 153.848	+

Toelichtingen

- * de inhoudingen op bijdragen aan afdelingen over 2007 en 2008 worden weer aan de reserve toegevoegd opdat de middelen toch beschikbaar blijven voor de afdelingen als geheel
- ** voor de laatste keer wordt het project Politiek personeelsbeleid over 2009 gefinancierd uit een reserve. Gezien het structurele karakter wordt het vanaf 2010 in de reguliere begroting opgenomen
- *** GroenLinks heeft voor het ziekteverzuim een verzekering afgesloten die pas na het bereiken van een drempel gaat uitbetalen. Het bedrag tot de drempel wordt steeds voorzien in een reserve
- **** Voor 2009 was één congres begroot. Na vaststelling van de begroting werd duidelijk dat er twee congressen noodzakelijk zullen zijn in 2009. De kosten van het tweede congres worden aan een reserve toegevoegd
- ***** Het vergroten van de zichtbaarheid van GroenLinks is een van de speerpunten van het Partijbestuur. Om dit te bereiken is het permanent campagnevoeren geïntroduceerd in 2005. Om extra te kunnen investeren in deze zichtbaarheid stelt het Partijbestuur een budget ter beschikking van 40.000 euro. Het Partijbestuur bepaalt op basis van een voorstel en een begroting waar dit budget aan wordt besteed.

Terugblikkend

Terugblikkend op 2008 kan ik als penningmeester - en kunnen wij als bestuur - niet ontevreden zijn over het werk dat verzet is. Dit betekent niet dat we op onze lauweren kunnen rusten. Integendeel, het lange termijn beleidplan van het partijbestuur en het daarop geënte werkplan 2009 maken duidelijk dat we tot aan het eind van onze zittingsperiode een ambitieus bestuur blijven. We zitten onze tijd niet uit, maar willen tot aan het eind onze doelen blijven realiseren.

Deze doelen drukken zich uit in de begroting 2009, zoals deze is vastgesteld tijdens het najaarscongres 2008.

Vooruitblikkend

De begroting 2009 ziet er als volgt uit:

Baten		Lasten	
Contributies	€ 1.912.000	Personeelskosten	€ 1.569.235
Afdrachten	€ 1.100.000	Huisvestingskosten	€ 218.874
Giften	€ 158.000	Kantoorkosten	€ 283.802
Subsidies	€ 940.000	Activiteiten/publiciteitskosten	€ 649.450
Rente	€ 80.000	Kosten Magazine	€ 202.000
Overig	€ 19.000	Kosten PB	€ 47.350
		Werkzaamheden door derden	€ 33.500
		Bijdragen aan afdeling, voorzieningen, diversen	€ 1.204.840
Totaal baten	€ 4.209.000	Totaal lasten	€ 4.209.051
		Resultaat	- € 51

We voorzien € 176.000 minder te ontvangen dan feitelijk in 2008 is ontvangen, en we hebben gepland € 23.000 minder uit te geven dan de feitelijke uitgaven in 2008 waren. Per saldo vormt dit de € 153.000 die we in 2008 als positief resultaat hadden.

De meer/minder-uitgaven zijn voorzien als:

- Personeelskosten	€ 127.000	meer uitgaven
- Huisvestingskosten	€ 22.000	meer uitgaven
- Kantoorkosten	€ 81.000	meer uitgaven
- Activiteiten	€ 227.000	meer uitgaven
- Magazine	€ 12.000	minder uitgaven
- Partijbestuur	€ 40.000	minder uitgaven
- Werkzaamheden derden	€ 30.000	minder uitgaven
- Overige kosten	<u>€ 398.000</u>	minder uitgaven
- Totaal	€ 23.000	minder uitgaven

Tot slot

Geld kan nooit meer zijn dan een uitdrukking van beleid. Geld is een objectieve spiegel die laat zien wat feitelijk plaatsvindt. Daarom is binnen de vereniging transparante verslaglegging op zijn plaats. Het bestuur verantwoordt zich daarmee ten opzichte van de leden en maakt in begroten, bewaken en verslagleggen duidelijk wat ze wilde, wat ze feitelijk deed en welke voornemens ze heeft.

Ik vertrouw er op dat dit financiële jaarverslag over 2008 in relatie tot de door de accountant afgegeven volledige verklaring een stap vooruit is op weg naar een transparante verslaglegging.

Jaap van der Haar, penningmeester
Juni 2009

JAARREKENING 2008

**BALANS PER
(NA RESULTAAT**

ACTIVA	31-12-2008		31-12-2007	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
<i>MATERIELE VASTE ACTIVA</i>				
Inventaris	41.130		17.367	
Automatisering	<u>68.433</u>		<u>13.086</u>	
SOM DER VASTE ACTIVA		109.563		30.453
VLOTTENDE ACTIVA				
<i>VORDERINGEN</i>				
Debiteuren	97.153		73.137	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>330.198</u>		<u>298.476</u>	
		427.351		371.613
<i>LIQUIDE MIDDELEN</i>		<u>2.802.916</u>		<u>2.404.171</u>
SOM DER VLOTTENDE ACTIVA		3.230.267		2.775.784
TOTAAL		<u>3.339.830</u>		<u>2.806.237</u>

**31 DECEMBER
BESTEMMING)**

PASSIVA

	31-12-2008		31-12-2007	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	872.045		842.733	
Bestemmingsreserve	<u>835.393</u>		<u>710.857</u>	
		1.707.438		1.553.590
VOORZIENINGEN				
Voorzieningen	<u>964.928</u>		<u>590.444</u>	
		964.928		590.444
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN				
Crediteuren	113.307		124.115	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	115.976		128.484	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>438.181</u>		<u>409.604</u>	
		667.464		662.203
TOTAAL		<u>3.339.830</u>		<u>2.806.237</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2008	begroting	2007
	€	€	€
BATEN			
Contributie	1 857.838	1.815.000	1.842.468
Afdrachten	1 100.555	1.020.000	1 100.056
Subsidie BZK	959.346	917.000	982.809
Giften	197.516	188.000	228.623
Subsidie IMD (Institute for Multiparty Democracy)	61.044	41.000	50.300
Opbrengst GroenLinks magazine	23.292	20.000	32.665
Trainingen en cursussen	14.379	-	10.725
Overige baten (o.a. bestellingen)	56.850	5.000	7.042
Financiële baten (rente)	114.127	50.000	62.583
Som der baten	4 384.947	4.056.000	4 317.271
LASTEN			
Personeelskosten	1 441.892	1.501.480	1.431.436
Huisvestingskosten	196.766	207.700	191.089
Kantoorkosten	203.265	209.200	248.751
Activiteiten- en publiciteitskosten	421.280	429.750	376.911
Partijbestuurkosten	87.461	95.350	46.107
Kosten GroenLinks magazine	213.800	202.000	208.486
Werkzaamheden door derden	63.958	46.800	61.581
Werkgroepen	25.739	27.000	19.820
Bijdragen aan afdelingen	547.824	556.000	523.597
Bijdragen aan DWARS, WB en SDS	584.035	582.200	433.407
Diverse activiteiten	690.471	375.000	605.441
Doorbelaste kosten aan WB/SDS	-202.702	-196.200	-119.000
Diverse baten en lasten	-42.690	-	-5.498
Som der lasten	4 231.099	4 036.280	4 022.128
Resultaat:	153.848	19.720	295.144
Resultaatbestemming:			
Algemene reserve	29.312	720	4.932
Bestemmingsreserve	124.536	19.000	290.212
	153.848	19.720	295.144

ALGEMENE TOELICHTING

VERGELIJKENDE CIJFERS

De vergelijkende cijfers van 2007 zijn waar nodig aangepast om de vergelijkbaarheid met 2008 mogelijk te maken

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de aanschafwaarde, respectievelijk de voortbrengingskosten, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, rekening houdend met het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Verkiezingsvoorziening

De voorziening is voor de gelijkmatige verdeling van de lasten voor verkiezingen en wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De kosten die met de verkiezingen samenhangen worden, op basis van vooraf door het Partijbestuur goedgekeurde begroting, ten laste van deze voorziening gebracht.

Schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Baten

De contributie, giften en afdrachten worden op kasbasis in het financiële verslag verantwoord. Voor deze posten is dan ook geen post "debiteuren" opgenomen. Voor het overige worden de baten zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarin deze ontstaan zijn.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Resultaat

Het Partijbestuur geeft, conform de statuten, aan hoe het resultaat verwerkt moet worden.

Afdelingen

De activa en passiva, alsmede de baten en lasten van de lokale afdelingen zijn niet verwerkt in de jaarrekening van het landelijk bureau. Alleen de jaarlijkse bijdrage aan de afdelingen wordt als kosten/last meegenomen in de jaarrekening. Dit betekent dat de jaarrekening geen compleet beeld geeft van de gehele vereniging. De afdelingen in het land bezitten geen rechtspersoonlijkheid. Het risico bestaat dat de afdelingen verplichtingen aangaan, waarvoor GroenLinks verantwoordelijkheid draagt. Dit wordt beschouwd als een aanvaardbaar risico, mede omdat debetstanden niet zijn toegestaan.

Doorbelastingen

Vanaf 2008 worden de doorbelaste kosten naar het Wetenschappelijk Bureau berekend aan de hand van het aantal fte's per 01-01-2008, conform de afgesloten kostenpoolingsovereenkomst

TOELICHTING OP DE BALANS

VASTE ACTIVA

MATERIELE VASTE ACTIVA

	€	Totaal €	Inventaris €	Automatisering €
Stand per 1 januari 2008				
Aanschafwaarde		143.440	35.139	108.301
Cumulatieve afschrijving		-112.987	-17.772	-95.215
Boekwaarde		<u>30.453</u>	<u>17.367</u>	<u>13.086</u>
Mutaties in boekjaar				
Investerings *		115.536	36.829	78.707
Desinvestering/volledig afgeschreven		-71.126	-1.984	-69.142
Afschrijving desinvesteringen (vrijval)		71.126	1.984	69.142
Afschrijvingen		<u>-36.426</u>	<u>-13.066</u>	<u>-23.360</u>
		79.110	23.763	55.347
Stand per 31-12-2008				
Aanschafwaarde		187.850	69.984	117.866
Cumulatieve afschrijvingen		<u>-78.287</u>	<u>-28.854</u>	<u>-49.433</u>
Boekwaarde		<u><u>109.563</u></u>	<u><u>41.130</u></u>	<u><u>68.433</u></u>
Afschrijvingspercentage	<u>%</u>			
Inventaris		20-25%		
Automatisering		25-33%		

VLOTTENDE ACTIVA

VORDERINGEN

Debiteuren **	€	31-12-2008 €	31-12-2007
Stand conform administratie		102.508	95.137
Voorziening dubieuze debiteuren		<u>-5.355</u>	<u>-22.000</u>
Totaal		<u><u>97.153</u></u>	<u><u>73.137</u></u>

* Extra investering ten behoeve van de beveiliging van het kantoorgebouw € 28.019 en ten behoeve van de vernieuwde website € 68.994.

** Bovengenoemde debiteuren betreffen met name vorderingen op fracties inzake verrekening van lonen van fractieassistenten.

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Rekening courant Wetenschappelijk Bureau	45.563	32.423
Nog te ontvangen subsidie ministerie	199.380	167.302
Nog te ontvangen rente	34.946	45.752
Waarborgsommen	6.295	6.295
Vooruitbetaalde bedragen	12.006	27.911
Overige vorderingen	32.008	18.793
	<hr/>	<hr/>
Totaal	330.198	298.476

LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Postbank; rekeningen-courant	293.041	614.291
Triodos; rekening-courant	13.567	
Postbank; spaarrekeningen	26.205	711.856
Triodos; deposito rekeningen	2.468.376	1.000.000
ASN Bank	-	77.000
Kas/kruisposten	1.727	1.024
	<hr/>	<hr/>
Totaal	2.802.916	2.404.171

Bovengenoemde liquide middelen zijn grotendeels vrij opneembaar, met uitzondering van de deposito rekeningen. De deposito rekeningen hebben een looptijd van maximaal 3 maanden.

EIGEN VERMOGEN

	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Algemene reserve	872.045	842.733
Bestemmingsreserves	835.393	710.857
Saldo per 31 december	<u>1.707.438</u>	<u>1.553.590</u>

	2008	2007
	€	€
Saldo per 1 januari	842.733	837.801
Resultaatbestemming	29.312	4.932
Stand per 31 december	<u>872.045</u>	<u>842.733</u>

De beoordeling of de grootte van de algemene reserve voldoende is, vindt aan de hand van de volgende berekening plaats.

Eenderde van de verwachte personeelskosten van het komend jaar:	€ 525.000
Eenderde van de verwachte huisvestingskosten van het komend jaar:	€ 75.000
Een buffer van € 200.000 voor tussentijdse verkiezingen:	<u>€ 200.000</u>
Minimale omvang van de algemene reserve:	€ 800.000

De algemene reserve voldoet aan de eisen die intern zijn vastgesteld ten aanzien van de minimaal benodigde omvang.

Bestemmingsreserves	Stand per		Onttrekkingen		Toevoeging	Stand per
	01-01-2008	Lasten	Vrijval	31-12-2008		
	€	€	€	€	€	€
Sociale reserve	127.000				73.000	200.000
Afdelingsreserve	136.000	20.597	20.000		108.990	204.393
Interne verkiezingsprocedure	20.500					20.500
Permanente campagne	83.272			85.284	2.012	-
Project 2008	66.085	54.035	12.050			-
Algemeen toegewezen reserve bestaande uit:						
Politiek personeelsbeleid	100.000				125.000	225.000
Extra kosten congressen 2009					52.500	52.500
Vervanging personeel bij ziekte	25.000				15.000	40.000
Zichtbaarheid GroenLinks					40.000	40.000
Automatisering	25.000					25.000
Website	15.000					15.000
Global Greens	8.000					8.000
Samengaan WB-SDS	5.000					5.000
Merkenstrategie	100.000	100.000				-
Totaal	<u>710.857</u>	<u>174.632</u>	<u>117.334</u>		<u>416.502</u>	<u>835.393</u>

Sociale reserve

In de rechtspositieregeling van GroenLinks is een aantal reserveringen ten behoeve van de medewerkers opgenomen. Voor de financiering van deze en andere reserveringen is de sociale reserve bestemd.

Afdelingsreserve

GroenLinks kent een afdelingsreserve waaruit lokale en provinciale afdelingen een extra bijdrage kunnen krijgen. Deze reserve is bedoeld voor eenmalige kosten die niet uit de reguliere begrotingen bekostigd kunnen

worden. Het gaat bijvoorbeeld om eenmalige grote activiteiten of tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen, waarvoor een afdeling te weinig heeft kunnen reserveren. Vanaf 2008 wordt er een groter budget toegekend aan deze afdelingsreserve.

Interne verkiezingsprocedure

Bij meer dan één kandidaat voor het lijsttrekkerschap voor de verkiezingen van het Europese Parlement en de Tweede Kamer is GroenLinks statutair verplicht een intern ledenreferendum te houden. Hiervoor was een reservering opgenomen van € 20.500 op 1 januari 2008. Deze reservering zal in de toekomst worden opgenomen in de verkiezingsvoorziening.

Permanente campagne

In 2005 is besloten permanent campagne te voeren en niet alleen rond de verkiezingen. In 2008 is hiervoor een voorziening getroffen vanuit het resultaat 2007. Vanaf 2009 is voor het Permanente Campagneteam structureel geld opgenomen in de lopende begroting. Dit is de reden dat, nadat er een toevoeging was gedaan van € 2.012 volgens het oude systeem, het totale bedrag van € 85.284 is vrijgevallen.

Project 2008

Dit betreft het project voor de beginselendiscussie. Vanuit het resultaat 2006 is € 100.000 gereserveerd voor 2007 en 2008. In 2008 is dit project volledig afgerond. De stand per 31 december is dan ook nihil.

Algemeen toegewezen reserve

De algemeen toegewezen reserve is verklaard in de "bestemmingsreserves", zie aldaar. De bestemmingsreserve van € 5.000 voor het samengaan van het WB met SDS is bedoeld voor de afrekening met de notaris.

VOORZIENINGEN

Verkiezingsvoorziening	Stand per	Onttrekkingen		Toevoeging	Stand per
	01-01-2008	Uitgaven	Vrijval		31-12-2008
	€	€	€	€	€
Verkiezingsvoorziening	590.444	17.800		392.284	964.928
Totaal	590.444	17.800		392.284	964.928

De verkiezingsvoorziening van GroenLinks heeft als bestemming de bekostiging van de campagnes in het kader van de verkiezingen van het Europees Parlement, de Tweede Kamer, Provinciale Staten en Gemeenteraden. Uit deze voorziening worden, op basis van door het Partijbestuur goedgekeurde begrotingen, alle kosten gedekt die betrekking hebben op de betreffende verkiezingscampagnes. Daar maken ook de volgende kosten deel van uit:

- Extra personeel en de daaraan toe te kennen overhead
- Kosten programma
- Kosten interne verkiezingscampagnes kandidaten
- Lijsttrekkersreferendum
- Extra congres (inclusief stemapparatuur)

In de meerjarenplanning wordt geraamd welke verkiezingsbudgetten nodig zijn voor de diverse campagnes gelet op de periodiciteit van de diverse verkiezingen. In de recente meerjarenplanning uit 2008 is uitgegaan van de geschatte onttrekkingen uit de voorziening voor de jaren 2008 tot en met 2014.

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

Crediteuren	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Stand conform administratie	113.307	124.115
	<hr/>	<hr/>
Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Loonbelasting	45.974	51.657
Te betalen BTW	8.590	9.299
Pensioen	61.412	67.528
	<hr/>	<hr/>
Totaal	115.976	128.484
	<hr/>	<hr/>
Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2008	31-12-2007
	€	€
Rekening-courant DWARS	63.991	15.542
Rekening-courant SDS	-	36.056
Nog te betalen afdelingen	164.448	164.215
Reservering vakantiegeldverplichting	51.296	46.622
Reservering vakantiedagenverplichting	21.500	37.000
Accountantskosten	15.470	28.382
Overige schulden	121.476	81.787
	<hr/>	<hr/>
Totaal	438.181	409.604
	<hr/>	<hr/>

De post "overige schulden" bestaat met name uit nog te betalen facturen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Pand

Het pand waar het Landelijk Bureau is gehuisvest is gehuurd. Het huurcontract is afgesloten met de Stichting Landelijke Federatie van Welzijnsorganisaties voor Surinamers en heeft een looptijd tot 1 januari 2012.

Copiers

Alle copiers worden gehuurd. Het huurcontract is afgesloten met Lanier en heeft een looptijd tot 1 mei 2010. Hier geldt een minimum afname per jaar.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

Contributie	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Contributie	1.857.838	1.815.000	1.842.468

De contributieinkomsten zijn € 42.838 hoger uitgevallen dan geraamd en € 15.370 hoger dan in 2007. Het aantal leden is afgenomen met 1.790 van 22.119 tot 20.329. De gemiddelde contributie per lid is in 2008 wederom toegenomen ten opzichte van 2007 met 10% van ruim € 83 tot ruim € 91.

Afdrachten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Afdrachten	1.100.555	1.020.000	1.100.056

De afdrachten waren in 2008 hoger dan begroot. De in 2006 en 2007 ingezette acties om achterstallige afdrachten in te vorderen heeft in 2008 ook een positief effect gehad op het betaaldedrag.

Subsidie BZK	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Subsidie BZK	959.346	917.000	982.809

De subsidie BZK is € 42.346 hoger uitgevallen dan geraamd echter € 23.463 lager dan in 2007. Het hoger uitvallen dan de raming is onder andere een gevolg van het feit dat de bezuinigingskorting 2008 niet is toegepast. BZK heeft hiertoe besloten naar aanleiding van het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel dat de bezuiniging regelt. Daarnaast wordt de verhoging veroorzaakt door het toepassen van de loon- en prijsbijstelling. Het lager uitvallen dan in 2007 heeft te maken met het feit dat bij de laatste Tweede Kamer verkiezingen GroenLinks één zetel minder heeft behaald. Het effect hiervan op de subsidie is pas in 2008 voelbaar geworden. Over 2009 tot en met 2011 zal de aangekondigde korting wel worden toegepast. De korting over 2009 zal naar verwachting ca. € 15.000 bedragen. De subsidie over 2008 is voorts deels afhankelijk van het aantal subsidiabele leden per 1 januari 2008. Eén van de criteria is dat een subsidiabel lid minimaal € 12 contributie heeft betaald in 2008. Dit is meegenomen in de berekening. Het subsidiebedrag per subsidiabel lid is afhankelijk van het totaal aantal subsidiabele leden van alle politieke partijen gezamenlijk en wordt in 2009 pas vastgesteld door het ministerie van BZK. Er zal derhalve nog een definitieve afrekening over 2008 plaatsvinden in 2009.

Giften	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Giften	197.516	188.000	228.623

De giften zijn in 2008 € 31.107 lager uitgevallen dan de giften 2007. Door conservatief te begroten is de realisatie € 9.516 hoger uitgevallen dan de begroting 2008 aangaf. Ook in 2008 hebben de voor- en najaarsronde nauwelijks meer opgeleverd dan de hiervoor gemaakte kosten. In 2009 zal geëxperimenteerd worden met een nieuwe wijze van het verwerven van extra giften.

Subsidie NIMD	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Subsidie NIMD	61.044	41.000	50.300

De subsidie NIMD (Institute for Multiparty Democracy) is € 20.044 hoger uitgevallen dan geraamd en € 10.744 hoger dan in 2007. Reden voor dit verschil is een conservatieve raming.

Opbrengst Magazine	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Opbrengst GL magazine	23.292	20.000	32.665

Trainingen en cursussen	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Trainingen en cursussen	14.379	-	10.725

Overige baten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Totaal	56.850	5.000	7.042

Onder de post overige baten is de compensatie geboekt voor kosten die door overheveling van bijvoorbeeld het Partijbestuur naar een project, zowel bij het Partijbestuur als bij het project als kosten geboekt worden. Omdat GroenLinks uiteindelijk slechts één keer het bedrag uitgeeft, moet er een post zijn waar de "inkomsten" van het project (dus "ontvangen van het Partijbestuur") geboekt worden. Deze post heet "Overige Baten". Hieronder valt bijvoorbeeld de bijdrage van het bestuur aan het project 2008. Het betreft een bedrag van € 49.235, dat is opgenomen onder "Partijbestuur kosten", "projectkosten" en tevens is begrepen in "diverse activiteiten", "project 2008".

Financiële baten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Rente	114.127	50.000	62.583

De financiële baten zijn € 64.127 hoger uitgevallen dan begroot. De reden hiervoor is dat het geld van GroenLinks, door een bewuster liquiditeitsbeheer, meer rente heeft opgebracht dan geraamd.

LASTEN

Personeelskosten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Salariskosten	1.004.015		1.026.738
Salariskosten: pensioenen	104.115		94.162
Salariskosten: sociale lasten	134.118		115.292
Salariskosten incl. pensioenen en soc. lasten	1.242.247	1.299.880	1.236.192
Ziekteverzuim/Arbodienst	20.536	20.200	16.910
Opleidings- en trainingskosten	34.386	30.000	25.572
Overige personeelskosten	17.544	15.900	15.433
Werving personeel	10.155	10.000	8.655
Tijdelijk personeel	32.320	30.000	29.694
Lunchkosten	7.348	14.000	9.673
Vergaderkosten	14.991	17.000	4.327
Reis-en verblijfkosten	46.232	48.500	52.981
Waardeoverdracht pensioenen	15.000	15.000	31.516
Representatie	1.133	1.000	483
Totaal	1.441.892	1.501.480	1.431.436
Personeelsformatie (FTE) per einde jaar	27,4		34,2
Medewerkers per einde jaar	39		42

De begrote personeelskosten zijn ca. € 60.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit heeft met name te maken met diverse (gedurende het jaar ontstane) vacatures die niet direct zijn ingevuld. Sommige vacatures zijn tijdelijk ingevuld door inleenkrachten. Dit is tevens de reden dat er meer is uitgegeven is op de post tijdelijk personeel.

Huisvestingskosten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Huurkosten	132.080	134.000	130.000
Gas/Water/Licht	16.556	24.000	19.645
Heffingen en belastingen	6.353	5.000	5.028
Verzekeringen	8.935	9.000	11.057
Schoonmaakkosten	21.433	24.000	21.499
Onderhoudskosten	4.482	10.000	2.808
Beveiliging	6.927	1.700	1.052
Totaal	196.766	207.700	191.089

De huisvestingskosten zijn € 10.935 lager uitgevallen dan begroot. De oorzaak hiervan is besparingen op de energiekosten van ca. € 7.500, onderhoud van ca. € 5.500 en schoonmaakkosten van ca. € 2.500.

Kantoorkosten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Kantoorbenodigdheden	12.969	6.500	7.649
Telefoonkosten	13.718	15.300	15.533
Verzendkosten	28.488	26.000	31.776
Kopieerkosten	25.869	32.000	28.757
Druk-, inbind- en opmaakkosten	26.561	15.000	24.504
Afschrijvingskosten meubilair	13.066	10.000	8.891
Afschrijvingskosten computers	12.210	35.000	30.032
Overige kantoorkosten/ relatiegeschenken	2.663	-	5.915
Abonnementskosten	13.236	10.700	11.162
Contributies en bijdragen EGP	26.761	28.000	39.680
Automatiseringskosten	27.724	30.700	44.852
Totaal	203.265	209.200	248.751

De kantoorkosten zijn vrijwel op het begrote bedrag uitgekomen. Het verschil met 2007 wordt verklaard door het feit dat in 2007 projectkosten zijn geboekt onder kantoorkosten en in 2008 zijn deze kosten aan de diverse projecten toegewezen.

Activiteiten- en publiciteitskosten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Innings- en verwervingskosten	118.335	71.000	227.272
Representatiekosten			8.442
Reiskosten algemeen	2.541	6.600	7.027
Evenementen/sponsoring			1.711
Advertentiekosten	6.388	6.000	6.767
Knipselkrant kosten	10.430	5.000	5.730
Radio/TV-spots			1.371
Huur zalen			11.715
Consumpties			880
Overige algemene projectmatige kosten			1.070
Publieksdienst	30.000	30.000	30.000
Overige activiteiten/projectkosten	253.586	311.150	74.926
Totaal	421.280	429.750	376.911

De hoogte van de activiteiten- en publiciteitskosten zijn vrijwel in overeenstemming met de begroting. Op onderdelen wijken de kosten wel af van de begroting. De innings- en verwervingskosten zijn ruim € 47.000 hoger dan begroot, maar ca. € 107.000 lager dan in 2007. Deze geplande verlaging is dus voor € 60.000 gerealiseerd.

De hoogte van de "overige activiteiten en projectkosten" is ca. € 180.000 hoger dan in 2007. Dit wordt veroorzaakt door het toevoegen van het budget voor het permanente campagne team (PCT) van ca. € 159.000. In 2007 is dit geboekt onder "diverse activiteiten", zie pagina 23.

Partijbestuur kosten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Projectkosten	49.235	57.000	46.107
Reis/verblijfkosten buitenland	15.170	7.000	
Representatie	20.081	21.350	
Overige diensten derden	2.975	10.000	
Totaal	87.461	95.350	46.107

De partijbestuur kosten zijn in 2008 € 7.889 lager uitgevallen dan begroot, echter € 41.354 hoger dan in 2007. De verhoging wordt veroorzaakt door een andere wijze van begroten. In 2007 waren de budgetten voor reis- en verblijfkosten buitenland, representatiekosten en de kosten voor overige diensten derden niet in dit begrotingsonderdeel meegenomen. De projectkosten zijn voornamelijk gestoken in het project 2008.

GroenLinks magazine	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Verzendkosten	91.414	85.000	93.789
Drukwerk	83.489	87.000	85.259
Redactiewerkzaamheden	15.163	15.000	9.750
Illustratiewerkzaamheden	23.734	15.000	19.688
Totaal	213.800	202.000	208.486

Dit jaar zijn de kosten voor het GroenLinks magazine € 11.800 hoger uitgevallen dan begroot. De oorzaak ligt in de hogere kosten voor illustratiewerkzaamheden. De inkomsten zijn ca. € 3.300 hoger uitgevallen. Per saldo heeft het magazine in 2008 ca. € 8.500 meer gekost dan begroot.

Werkzaamheden door derden	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Accountantskosten	37.284	25.000	36.726
Overige diensten derden	26.674	21.800	24.855
Totaal	63.958	46.800	61.581

De kosten werkzaamheden door derden, met name de kosten voor de accountantscontrole, zijn hoger uitgevallen dan begroot, doordat de accountant meer werk heeft verricht dan in de offerte was opgenomen. De investering die is gepleegd in de verbetering van de administratieve organisatie en processen, zal in de nabije toekomst wel leiden tot lagere accountantskosten.

Werkgroepen	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Bijdragen werkgroepen	25.739	27.000	19.820

Bijdragen aan afdelingen	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Bijdragen aan afdelingen	634.961	606.000	701.133
Gebudgetteerde vrijval	-50.000	-50.000	-50.000
Vrijval bijdrage afdelingen met een te hoog eigen vermogen	-2.788		-72.657
Vrijval afdelingen voorgaande jaren	-34.349		-54.879
Totaal	547.824	556.000	523.597

De begrote vrijval van € 50.000 vindt zijn oorsprong in het feit dat sommige afdelingen hun bijdrage niet opvragen. De vrijval van € 34.349 is veroorzaakt doordat nog meer afdelingen hun bijdrage niet opvragen. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de afdelingsreserve.

Bijdragen aan Dwars, WB en SDS	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Subsidie Dwars BZK	45.971	52.000	48.573
Subsidie Dwars vanuit GroenLinks	18.000	18.000	18.000
Subsidie WB vanuit BZK	220.864	213.000	216.434
Subsidie WB vanuit GroenLinks	299.200	299.200	114.400
Subsidie SDS vanuit GroenLinks	-	-	36.000
Totaal	584.035	582.200	433.407

Door de overgang van personeel van het Landelijk Bureau naar het Wetenschappelijk Bureau zijn de subsidies aan het WB en aan SDS samengevoegd en verhoogd met € 148.800. Daar staat tegenover dat de doorbelaste kosten aan SDS en het WB zijn verhoogd met € 84.775 (zie onder doorbelaste kosten).

Diverse activiteiten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
€	€	€	€
Congres	69.021	35.000	30.055
Afdelingsreserve kosten	20.062	48.000	17.304
Partijraad	21.649	15.000	16.205
PCT basis	-	-	142.728
PCI restant	-	-	16.234
Dotatie voorziening verkiezingen	392.284	277.000	346.000
Project 2008	80.804	-	33.915
Merkenstrategie	106.651	-	-
Totaal	690.471	375.000	605.441

De kosten voor diverse activiteiten zijn in 2008 € 315.471 hoger uitgevallen dan begroot. De oorzaak ligt enerzijds in een extra dotatie vanuit het resultaat 2008 aan de voorziening verkiezingen van € 115.284. Anderzijds wordt de verhoging veroorzaakt door het congres, dat is uitgebreid met een feest, het project 2008 en de merkenstrategie. Het betreft hier kosten voor werkzaamheden die, op voordracht van het Partijbestuur en goedgekeurd door de Partijraad, zijn onttrokken aan de reserves.

Doorbelaste kosten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Doorbelaste kosten aan WB	-198.775	-196.200	-88.000
Doorbelaste kosten aan SDS	-	-	-26.000
Doorbelaste kosten aan GLIEU	-3.927	-	-5.000
Totaal	-202.702	-196.200	-119.000

Het negatieve bedrag onder doorbelaste kosten betreffen verlagingen op de bijdragen. Dit bedrag wordt niet opgenomen onder de baten, maar als vermindering van de lasten. De basis van de doorbelasting van kosten aan het WB is het aantal fte van het WB ten opzichte van het totaal aantal fte van het Landelijk Bureau van GroenLinks en het WB gezamenlijk op 1 januari 2008.

Diverse baten en lasten	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
	€	€	€
Vrijval vakantiedagen verplichting	-10.560		-8.000
Kosten controle loonbelasting 2002-2005	-5.259		43.977
Subsidie IMD voorgaande jaren			-7.200
Vrijval dubieuze debiteuren	-16.645		-10.194
Vrijval accountantskosten inzake BTW-kwestie diversen	-10.226		-14.430
Totaal	-42.690	-	-5.498

Onder diverse baten en lasten is een negatief bedrag opgenomen in verband met vrijval van in rekening gebrachte kosten. Dit bedrag wordt evenmin opgenomen onder de baten, maar als vermindering van de lasten.

